

პროზა
პოეზია

ქართული
იანიკო-
ხაქურციელი

განსაძიებელი

შენი
კომპიუტერი

„დიღის“
საჭაერთა კო-
კაუნტი

მუსიკა

„კარბანი“

მთავარი რედაქტორი
ლილო წიგნწიგამი

ხარედაქციო საბჭო: ლევან ბაბუნაძე, ალექსი
ბაბუღია, თეა მთაბა, ნანო პაპანიძე, მარგა
პვაჭანტირაძე, თაიბარ ნინიაშვილი
ყდაზე ნახატი ვაჟა შურხულისა
მისამართი: თბილისი, კოსტავას №14,
ტელ.: 93 10 32, 93 41 30;
გამოღის 1904 წლიდან

შპსი: 2 ლარი და 50 თეთრი
ხელმოწერათვის 2 ლარი

სოსალო დილა

ვარდს გაუფურქქნა კოკორი,
გადანხვეოდა იასა,
სამბახსაც გაჰღვიძებოდა
და თავს უსრიდა ნიაფსა,

ტორღა მადლა დრუბლებში
წკრიალ-წკრიალით ვალობდა,
ბულებულიც განარებული
ნახის სმით ამას ამობდა:

„აუუვდი, ტურფა ქვეყანა
იღვინე ივურთ მხარეო,
და შენც, ქართველო, სწავლითა
სამშობლო გაახარეო“

დილა, №9, 1947 წ.

ილია სინარულიძე

ნაძვის ხის სიმღერა

კოსტა, ნორჩი ნაძვი ვარ,
მე წიწვები არ მცვივა,
სამთარ-საფხულ მწვანე ვარ,
არც მცვილა და არც მცვივა.
სახალწლოდ ჰატარებს
ვეწვევი და ვახარებ.
წამიყვანენ ზეიმზე,
მერე როგორ მივლიან!
მომკავმავენ, მომრთავენ
ვარს სიმღერით მივლიან.
როგორ მიუვარს იმითი
ცმევა, სტუნვა, თამაში,
მათი სიცილ-კისკისი
და თვალების კამკამი.
ჩემი მწვანე ტოტის ქვეშ
თოვლის ჰაზა ხარხარებს,
ბავულები რომ ხარობენ
სწორედ მეც ის მახარებს.

დილა, №12, 1948 წ.

მეზღაპრეები და ბრძენკაცები

დადგებოდა ვიორგობის-
თვე, დაიწყებოდა წვიმები, მე-
რე - ქრისტეშობისთვის. მო-
იყოლებდა ვინჯასა და თოვლს,
შეიბუღებოდნენ შინ ადამიანე-
ბიც, საქონელიც, გატკებოდა
ცეცხლი, ცეცხლისპირას - მა-
სლაათი. ვაიმართებოდნენ წელ-
ში მეზღაპრეები, ვისაც არ უნდა
მისდგომოდნენ, ყველას უხარო-
და მათი სტუმრობა. შეეგებებოდ-
ნენ კარშივე, მიიპატიუებდნენ ბუ-
ხართან, დაბალი ტაბლის თავში.
დაჯდებოდა მეზღაპრეც, ჩაახე-
ვლებდა, ყელს ჩაიწმენდა, მო-
ხალვათდებოდა. დაუსნებოდ-
ნენ წინ ბავშვები, უფრო მო-

შორებით - მრთველ-მქსოველი ქალები. დაუს-
ხამდნენ ღვინოს, ასწევდა მეზღაპრეც ჭიქას. სვამ-
და ცოტ-ცოტას, გამოზოგვით,
ატანდა მისატანებელს და
ყვებოდა ტუბლადასმენ ამ-
ბებს: როგორ გახდა ღარი-
ბი დღდაბრის შეილი დიდ-

ხელმწიფის სიძე, როგორ შეირთო დე-
ღნაცვლის მიერ მოძულებული გოგო უფ-
ლისწულმა, როგორ დაისაჯა ბოროტი ვეზი-
რი და როგორ შეისხეს ფრთები ცეცხლზე დადე-
ბულმა კაკაბმა და ხოხობმა.

- „- აგრე, კაკაბო? აგრე, ხოხობო?“
- დიას, ბატონო.
- მაშ თუ აგრეა, შეისხით ფრთები და გაფრინ-
დით. გასკდი, ფურის ტყავო, და გამოიდი, დეღაჩე-
მო.

შეისხეს ფრთები კაკაბმა და ხოხობმა და გაფ-
რინდნენ, გასკდა ფურის ტყავი და გამოვიდა დეღა-
მისი“.

მხოლოდ ოჯახის უფროსი, სოფელში პატივ-
დებული ბრძენკაცი არ იზიარებდა ბავშვებისა და
ქალების სიხარულს. ვითომდა გადაუდებელი საქ-
მით გართული, გვერდულად თუ გამოხედავ-
და მეზღაპრეს და ნამალადვე ღიმილს უწ-
ყალობებდა მოსვლისას და წასვლისას.

მაგრამ არც მეზღაპრე რჩებოდა ვალ-
ში - ისიც ორღესულ ღიმილსა და ამო-
უცნობ მუქარას ავებებდა ბრძენკაცს.

ასე იყო წინათ, ასე არის ახლაც.
დადიან და დაქვით ორღესული ღი-
მილი და ამოუცნობი მუქარა საცოდავ
მეზღაპრეებს.

და არავინ იცის, რა იქნება
ბოლოს.

მსატყვარი
თაა მიქაია

ლოქსიკონი

წუხელის ბიჭი დაბადებულია,
... დაიწყოქვეყნით თურმე დავითი...

წუხელის გოგოც დაბადებულია,
... დაიწყოქვეყნით თურმე თამარა...

აბიწია — რა ბიჭია
ახაქთ — გამომართვი

ბაბალი — წამალი
ბუკაკი — კანფეტი
ბუკუპიკი — კუბიკი

გოლიგო — ბორბალი
გოლუვათი — გოლიათი

დახუნე წკალი — წყალი დამისხი
დაბასტენიე — დამაბებქდინე

ვაქდაბონო — ვაქბატონო

კავალი — ყვავილი
კაკალი — შაქარი
კუკა — ქურთუქი
კონსოლიე — კონსერვატორია
კოტკა — საწოვარა

მუკუკიკი — მულტფილმი
მამუმა — მამილა

ნანაბინო — ბინინო

პაწაწი — მაწონი

ტიტიოლალი — ტეღევიზორი

ფუფქია — ცხელი წყალი

ქუქი — ქული

ქიტა — შუქი, სინათლე

ირაკლი ბარბექიძე

ლიდა ბელიძე

გურგენი
გურგენიძე

ქეთი ვადაჭვიანი

სანდრო კაკაჩური

სანდრო მასორაძე

რათი მჭყრწყვილი

ლუკა რიკვა

თეინა სამველიძე

ჯანი (ნიკა)
ფიფხაძე

ლიდა ჩხაიძე

ლიდა ხაღიბაური

ბავშვთა შემოქმედება

ქეთი ქორიძე
4 წლის

ოლგა
ნაროქუხვილი
ვარკეთილის
საშ. სკოლის
მოსწავლე

სალომე
ჯანელიძე

უცხო ენათა გაძლიერებული
სწავლებლის დამოუკიდებელი
საშ. სკოლის მოსწავლე

აზხაზითი

მენატრება ჩემი მხარე,
ობლად დარჩენილი სახლი,
მომლოდინე კარ-მიდამო,
აფხაზეთის მთა და ბარი.
მშვენიერი ჩემი მხარე,
არც კი ვიცი, როგორ არის,
მე პატარა ვიყავ, მაგრამ,
სადაც არაა ჩემი მხარე...

დედას

შენ დამანახე ეს მზე, ეს მთვარე,
სამშობლოს. მთა და მისი ტყე-ველი
შენ გამიღვე სიკეთის ძელი,
რომ გავიარო ცხოვრება ძნელი.
უცებ გასულა მთელი ცხრა წელი
და ჩაგფენია თმებში ნათელი
შენ ჩემში ხედავ ხვალის ოცნებებს

ციბა

ზამთარია, ბავშვებო,
თოვლი მოდის ციდან,
სანამ გაზაფხული მოვა
მოვიტანოთ ცივა.

გიორგი არღვლიანი

1-82 73

ზღაპრის გუდამი
 რადაც მყოფია, —
 მიგნით სამმერაღა
 ბიჭი თოთია;
 უბობდია და
 უფათურია,
 ასი ზღაპარი
 დაუწუნია...
 — ის, ას მეერთე,
 ბებოს ზღაპარი,
 სად დიკარგა,
 ნეტავ სად არი?
 იქნება ბებოთ
 თვითონ დამაღა:
 მუფე, ვუნიო,
 ჯარი, ამაღა...
 ან იქნებ ბებოც
 სუნთქვით გამობარი,
 ფინინასავთ
 მისდევს ზღაპარი
 და სადაც ბებო
 დამეს გაათუეს,
 ზღაპარიც იქვე

მოიკალათებს?...
 რა ქნას თითიამ,
 როგორ მიავ ნოს?
 ნეტავი ჰუდუეს
 მკვირცხლი იაბო!
 საით წავიდეს,
 რომელ გზას
 ენდოს?
 სულ გადახსნიკა
 ბანი და ურდო...
 ...
 ზღაპრის გუდამი
 სმაური ჩაცნრა, —
 ბებო იზოვა
 პატარა კაცმა!

**ელანა სალარიძე
ნუგუზი**

დანიმ თმები მოსჭრა
 ციცქნა დედოფალას,
 წამსვე თვალი ცრემლით
 ამოვესო ანას.
 ატირებულ გოგოს
 ამშვიდებდა ტასო,
 მადე გაეზრდებო
 თმები თოჯინასო.

ანი მამაცაშვილი

გუშინ დილით სოფელში
 ერთი ჩიტი მეწვია.
 ბაბუმ მითხრა ჩურჩულით:
 — „ეს არისო მსეწვია.
 აბა, ახლა ამ ზამთრს,
 ქიაქას და ზაწიას
 დაუურე საკენკი,
 ნუ იქნები ქვაწვია!“

საბარათველი
 მ. მ. მ. მ. მ. მ. მ.
 ა. მ. მ. მ. მ. მ. მ.

ბაკი-ბუკი

ბაკი-ბუკი, ბაკი-ბუკი და ორი
ბუკიკო შეხვდა გაზაზერთან.
- დილა მშვიდობისა! - მიუხილმა
ბაკი.

- საით გაგიწევია? - დრუნჩი მოილოცა
ბუკიმ.
- ორლობისკენ, ნეკერის მოსაკორტნად, შენც გეპა-
ტიყები, - შეკუნტრუსდა ბაკი.
- იქიდან მოვდივარ, სულ გადავკორტენ იქაურობა.

კიკიკი. - ჩაიკიკინა ბუკიმ.
- მერე, მე? - შეცბა ბაკი.
- შენ თლდე! - მიუგო ბუკიმ და გაბაკუნდა.

ბაკი იდგა გაოცებული - ეს რა სიტყვა-პასუხი მაკადრაო, ეს რა ხარბი
ყოფილაო... აღბათ, მაღიან შიოდა, ნეტავი თუ დანაყრდა მაინცო. თვითონ
კი აღარც შიოდა, აღარც კიკინის ხალისი ჰქონდა, გადაეგლო ღობეს და
წრდილში წაწვა ცრემლმორეული.

ზონა ვახაჩიძე რატომღა

სულ ვკითხულობ, რატომ? რატომ?
გადვალდე ბუბო, დედა,
რა ფენა, ჯერ სულ პატარა ვარ,
ცის ბილიკებს ჯერ ვერ ვხედავ.
ჯერ არ ვიცი, პაწაწინამ,
რატომ მიუვარს ასე ეგვლა,
არც ის ვიცი, თამო ბუბომ
რად დამარქვა რატომღა.
დამცადდე, ვაფისრდები,
ნუ ბრაზდებით, ბუბო, დედა,
ეგვლა კითხვას თავად ახსნის
თქვენი ბიჭი რატომღა.

მალერინა ჩაკურიშვილი ქაშვის ჩხუბი

ტუქში ვიყავ, ეს რა ვნახე,
მომისმინეთ თქვენსა მსესა!
დათვის ბელეზს ჩხუბი ჰქონდათ,
სცემდნენ, ტუქანდნენ ერთმანეთსა.

დედა მათი უწერებოდა,
დაისსომეთ ჩემგან ესა:
ერთმანეთს თუ არ დაინდობთ,
მტერი გიხამთ უარესსა.

კუს პრობასტი

ჯონი ევატაშვილი

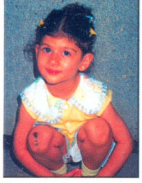
— რა მოხდის კუს?
 — უჩივის გულს,
 მიყვარს კუნძულებს,
 იზომავს ჰულისს.
 წნევა აქვს კუსს,
 ძალიან წუხს,
 სულ ფიქრობს ცუდს,
 არადა კუსს,
 სიცოცხლე სურს!
 თავისთვის წუნარად ცხოვრობს,
 ღუქებს წერს, დღეში ორ-ორს.
 აქვს ზაღაწინა სორო,
 სულ არ აწუხებს სოროსს.
 მაგრამ უმატა ვიშვიშს,
 არ ეკარება ქიშქიშს
 და ვეღარა გრძნობს შიშით
 ვერც სიცოცხლეს, ვერც შიშობს.
 კუს უფლებების დამცველს
 ეს ამბავი რომ ამცნეს,
 თქვა: ტერორიზმი სძულსო
 და ეს უღირებს გულსო.
 ალბათ, უცქერსო სი-ენ-ენს,
 ალბათ უცქერსო ენ-ტე-ვეს
 და ვეღარ უძღებს, ბატონო,
 მუქარასა და შეტევებს! —
 და კუს დაღრეჯის დიავნოსს
 ასე ადვილად მიაგნო.
 კუს მუის მოეგო გონს:
 — დაფეშობ ტერორს და ომს,
 დაღრეჯა არას მარტებსო,
 მეც ხომ არ გავთხრი სანგრებსო?
 მიფეშე-მოფეშე ცოტასო
 და გაუმატრებ ოდასო.
 ბოლოს დაწერა ნოტა,
 დახარჯა მთელი ცოდნა:
 „სანამ მსოფლიო არ აღკვეთს
 ტერორს

აღარ ვიმღერებ სამ ხმაში
 „რეოს“
 მშვიდობა მსოფლიოს!
 მშვიდობა კუს!
 გთხოვთ, ნუ მისეთქვით
 მუქარით გულს!

კუ-გმირ ამირანს ვფიცავ,
 კუ-ზაზის ბოსტანს ვიცავ.
 კუსგან ხელები შორს!
 მშვიდობა ვუვლავურს ჯობს!“
 გადასცა ეს ნოტა ინტერნეტს,
 „მომამეს“, „კურიეს“, „ერ-ტე-ეს“,
 მსოფლიოც მხარს უჭერს კუსს,
 რომელსაც მშვიდობა სურს.
 ჭამს მარტო ბაღასულახს
 და ზედ აუღლებს ბურახს.
 გმობს ომს და არვის ერჩის,
 გუა მშვიდობის ეფჩის.

ღვეზელი

მანანა

თეა თაფაქი

ქალაქის გარეუბანში, ერთ პატარა, კოხტა სახლში, ცისფერთვალუბა ბიჭუნა ცხოვრობდა დედასთან და მამასთან ერთად. ბიჭს მეგობრებიც ჰყავდა - შავი, გრძელყურა პუდელი და თეთრი ფუშფულა ფისუნია. ძალიან უყვარდა მათთან თამაშში. კიდევ შოკოლადინი ნაყინი, კანფეტები და ვაშლის ღვეზელი მოსწონდა, აი, ისეთი, დედა რომ უცხოება ხოლმე დაბადების დღეს.

ეს ამბავიც სწორედ დაბადების დღეს მოხდა. დეობა ვის არ უხარია? ბიჭიც მეტად კარგ გუნებაზე იყო. იჯდა ხალიჩაზე გაშლილ სათამაშოებს შორის და თავისთვის ერთობოდა. თან სტუმრებზე, საჩუქრებზე, ტკბილეულზე და ვინ იცის, კიდევ რაზე არ ფიქრობდა...

გარეთ ციოდა. პარკში თოვლის ფაფუკი ფანტელები ირეოდნენ.

შინ ბუხარი მზიარულად გიზგიზებდა, სამზარეულოდან კი ნამცხვრის ისეთი სურნელი მოდიოდა...

ოთახში დედა შემოვიდა, ღანგრით ვაშლის ცხელ-ცხელი ღვეზელი შემოიტანა და ქათქათა სუფრაგადაფარებულ მაგიდაზე დადო.

- მოემზადე, გენაცვალე, მალე სტუმრები მოვივლენ, - ღმიძლით უთხრა პატარას და ისევ სამზარეუ-

ლოს მიაშურა.
რობო საგარემოში მივლემარე კატა შეიმშუშნა. პაჭუა ცხირი უცნაურად აუცანცარდა, წამოიწია და მაგიდას მიაშტერდა.

ბიჭმაც თამაშს თავი ანება და მაგიდას გახედა...
„უჰ, რა ლამაზია, აფუებული, დაბარწული...“

ბიჭო მაგიდას მიუხამოვნოდა, მუხლებით სკამზე შესკუბდა და წინ გადაიხარა... ღვეზელს საამო ოხშივარი ასდიოდა... სანკენებელი თითი ხილფაფას გამოუსუცა და გაილოკა...

„რა გემრიელია! ვითომ რა მოხდება რომ მოვაციქწო?“ - გაიფიქრა და ცოტაოდენი წაატეხა...

შემდეგ კიდევ, კიდევ და...
უეცრად ეღდა ეცა: კუთხემოჯიჯგილი ნამცხვარი მეტად არასაიამონოდა სანახავი იყო.

„დედა რას იტყვის!“ - შეუწუხებულმა ბიჭუნამ ნამცხვრის მოტეხილ კიდეც გასწორება დაუწყო.

- რა იყო, შემოგეჭამა? - მოესმა ამ დროს.

მიხედა და კატის მწვანე, საცრისოდენა თვალებს წააწყდა.

- ჰო, - ამოიოხრა ბიჭმა.

- ჰოო... - ჩაფიქრდა ფისუნია, - რაც მართალია, მართალია, ევლად გაამთიულე... მაგრამ ნუ იღარღებ, მე ვიცეი მაგის წამალი.

- რა წამალი?!

- გიტყვი, ყური დამივდე, ახლა აქედანაც რომ მოვტეხრო, ღვეზელის კუთხეები ხომ გასწორდება?!

- რა ვიცეი, - მხრები აიჩენა ბავშვმა.

- ჰოდა, არაფერიც აღარ შეეტყობა, - თქვა ფისომ და, თავისი სიბრძნით მაყოფილმა, ნამცხვარს მკერდ მხრიდანაც ჩამოაციქწნა.

- ვაიშე, რას დამესგავსა?! - წამოიძახა შემოფოთებულმა ბიჭმა, - ახლა რაღა მეშველება?!

ბიჭი საკონებელს მიეცა.

სწორედ ამ დროს კარებში

პუღელმა შემოყო თავი, ოთახი მოათვალიერა და მზერა მაგიდაზე შეაჩერა. მიხვდა, იქ რაღაც სდებოდა. ორიოდ ნახტომით ბავშვთან გაჩნდა,

- რა ამბავიაო, ჰკითხა და ნერწყვმორეული ნამცხვარს მიაჩერდა.

ბიჭმა ყველაფერი უამბო.

– ეკ, კუდი საქმე დაგმართია, – უთხრა ცუგომ, თან თათით ხუჭუჭა ქონორი მოიქექა. – თუმცა, მოიცა, მგონი, რაღაც მოვიფიქრე! – წამოიხაზა გახარებულმა, – სანამღელის დავდებ, დანარჩენი ორი კოთხეც რომ მოვაცივლოთ, ღვეხელი ნამდვილად გალამაზდება!

სხვა რა გზა ჰქონდა?! ეგრე იყოსო, – თავი დაუქნია ბიჭმა.

პუღელმა თვალის დახამხამებშია გადასანსლა ნამცხვრის მოზრდილი ნატეხი.

ეგრეცხლის ლანგრის შუაგულში ღვეხლის პაწაწინა გასაცოდავეული ნაჭერიღა იღო.

ამას კი აღარ ელოდა ბიჭუნა. თვალეები გაუფართოვდა, ნიკაბი აუკანკალდა და დაბალუპით ჩამოსცვივდა ცრემლები.

ოთახში შემოსულ დედას გაკვირვებისაგან კალათი ხელიდან გაუვარდა.

იატაკზე ბზრიალით მიმოიფანტა ფერად-ფერადი კანფეტები.

ქალი გაოგნებული შეჭყურებდა ხან ბიჭს, ხანაც ცარიელ ლანგარს, დარცხუნვილი ბავშვი კი ცდილობდა აეხსნა, რაც თავს გადახდა, თან ცრემლს პაწია, მომუჭული ხელებით იწმენდა.

ღელა ყველაფერს მიხვდა, გაეღიმა, შვილი გულში ჩაიკრა და მიუაღერს: – ნუ ტირი, ჩემო პატარა, შენ უკვე გადაეცხდია დაბადების ღღე მეგობრებთან ერთადო.

ქეთი კობახია

ოთარ შალაბბარიძე ის იახვანა ქართული

ზურგი აქციეს დედებმა
ტკბილ-ქართულ იახვანას;
მხოლოდ წიგნებში ვკითხულობთ,
ოდესღაც ნამღერს ღამასად.

მხოლოდ წიგნიდან ვგებულობთ,
თითქოს წერიაღებს ბიხუდით,
ეს რა სიმღერა გვექონია, –
ნამდვილი მიღისპირული.

გვაქვს ერთი შესახვეწარი
ერთი ოცნება ნატრული,
რომ, დაუბრუნონ პატარებს
დღეს იახვანა ქართული.

იხადი ჯახუა ნიკას ნიბა

ნიკას ცივა –
მრე ვალი ტაშტი,
დიდი ტაშტი ბუბოსი,
(ბაბუმ ცივად რომ აქნია
ვით ლირიკად ეპოსი –)
მისრიაღებს ფაფუკ თოვლში,
ახალ თოვლში, ყველში,
თოვს და ბაბუს –
ცივის მოფერს –
უთუირდება უღვამი.
მაგრამ ნიკა არც ამინდს და
არც აღმართებს ემღერის,
როგორც რაშუკე – რბილ
ბაღიმზე
ჯღომაც შეენის მხედრული!

ვლადიმერ ასლამაზიშვილი შოკოლადის ნიბა

არც რეინის და არც სისხა, –
ამბობს გოგო თათია,
მამამ ცივა მიუიდა,
სუფთა შოკოლადია.
– მერე, რად არ ცივაობ,
ვის უნახვ, დაია?!
– ეს, სადღა მაქვს, ამ დროით
ჩემს მმას შეუქამია!

სებობს!

ნიკა კუპერიძე

ცოტნე ერთი კახელი ბიჭია. ოთხი წლისაც არ იქნება, მაგრამ, რომ ჰკითხოთ, უკვე დიდაა. თუ რამ საქციელს შეუქმნის, ქებას ღირსეულად შეიფერებს და, ისე, სხვათა შორის, დაუმატებს:

— ი, პატარა ხო აღარა ვარ!

არადა, მართლა დიდი კაცივით უყვარს „ნარსულის“ გახსენება, ოღონდ, ეგაა, რომ შიგადაშიგ, ხანდახან, ისე გვიპარება ზღაპარში, ველარ გაიგებ, სად ზღაპარია და სად სინამდვილე. მოტყუებით ხომ ვერაფერს მოატყუებს კაცი! ნურას უკაცრავად, პატარა ხომ აღარ არი!

— აბა, ერთი, მოყევი, კაცო, პატარაობისას ვენახში რომ ჩააკითხე დედას... — ძალზე სერიოზული სახით შეხევენება მეზობლიანთ ვახო პაპა.

მეორე, მეზობლიანთ კოტე პაპა, მაშინვე ყურსაცქებს:

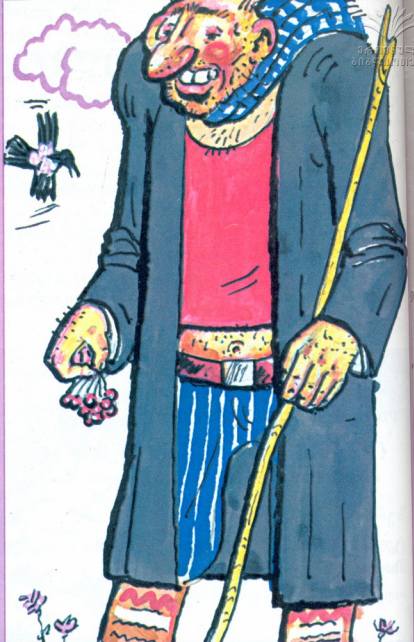
— აბა, აბა, ეგ მე არ ვიცი!

ცოტნე დედას მიუბრუნდება და კაბაზე ქაჩავს:

— დე, გახსოვს, პატარა რო ვიყავი და ვენახში რო არ წამიყვანე და ხევი რო დიდი მოდიოდა და მე რო მარტოკა წამოვედი და ხეზე დევმა რო გადმომიყვანა?

— როგორ თუ დევმა, კაცო? — გოცეობისაგან თვალეები უფართოვდება კოტე პაპას და შიშისგან აკანკალებული ხმით უმატებს: — შენი თვალით ნახე? დევი მართლა არსებობს?

— მაიცი, კაცო, — უტევს იმას ვახო პაპა, — შენ ამ კაცზე უკეთ იცი? დევსა ზედ კისერ-

ზე ეჯდა ეს კაცი! არსებობს, მაშა!

— მოდი, სანაძლო, რო სებობს! — ორივეს ერთად უტევს ცოტნე.

ეს რა თქვეს, — „არ სებობსო!“ ამხელა კაცებმა ის როგორ არ იციან, რომ დევი სებობს! არც არაფრით განსხვავდება თურმე ადამიანებისაგან, ეგაა, რომ ტანად დიდაა, ვეებერთელა, ამათზე, ორივეზე ბევრად დიდი! თანაც ამოთსავით უბოროტო, კეთილი. აი, წყალზე ხომ გადაიყვანა ცოტნე, თან ბლის ერთი დიდი კუნწულაც აჩუტა. რაც შეეხება რქებს, როგორც ზღაპრების ნიგნში ხატავენ ხოლმე, ამ დევს თაზე რქების ნასახიც არსად ეტყობოდა. არადა, კისერზე რომ ეჯდა, ცოტნემ ხელიც კი მოუსვა თაზე და ჰკითხა კიდევცა, — აბა, თუ მართლა დევი ხარ, რქები რატო არა გაქვსო? დევმა კი სიცილით მიუგო: — მეო, კაცოო, ჯერ სამოცდაათიც არ შემსრულებია, ჯერ მთლად პატარა დევი ვარ, შვიდასი წლისა რომ გავხდები, რქები მაშინ ამოვიგაო!

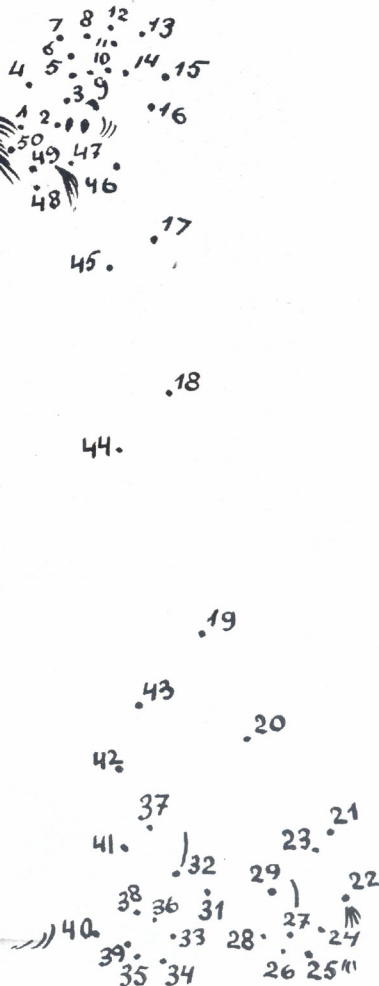
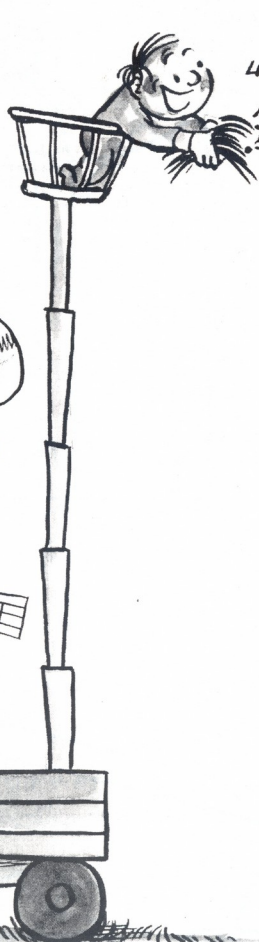
— ეგ მართლა ხარიტოლა, ეგა! — იცინის კოტე პაპა.

ხუმრობაზე ცნობს: ხარიტონას ოინებია, აი, „ხარიტოლას“ რომ ეძახიან, — იმისი.

თანამიმედველოლად შევართო

ნელსილონი და გიბეგნი,

ვის აჭმევს ნიჭი ნალახს.

ვაბეგრადე,
ამოჭერი და ოთახი
სახსლოწლოთ შორეთ.

ალისჯარი რაბი

ზამთრის დამე ვერცხლი,
 ფრთხილად გვეპარება,
 ბუნარში კი ცეცხლი
 ნანერწყვლებად კრთება.
 ბაფივი ცეცხლს მესცქერის,
 იქ კი ხაოცრება:
 ალისფერი ცხენი
 სტის და ეაღესე ღვება.
 ქმინავს, აფრქვეს ბოლქვებს,
 ხაღები უბრწყინავს,
 ირგვლივ სცვივა ფლთქვებს
 ნანერწყვლების წვიმა.
 ქარი ბუნრის სერვლში
 ქმუის და გუგუნვის,

ალბათ, რაში ხეხუბის,
 ტორებს აბაკუნებს.
 იცქიება ბნელი
 დამე ფანჯარაში...
 და ხეები სველი
 ცახცახებენ ქარში.
 თვალებს ღუღაფს ბაფივი,
 ცეცხლიც უკვე ქრება.
 ალისფერი რაბიც
 ბნელ ბუნარში ქრება.

პოლონურიდან თარგმნა
 ჯემალ ქალიძე

ოთიკო ლაგაზაური

ვანო ჩხიკვაძე

წვიმის მალოლია

ფოთოლი ცვივა — ტუპა!
 წვეთი სმაურობს — კაპა!
 სნდაც იპოვის ღაფს
 გოჭი ბევეტინით — ტუპა!
 ძენძავს ძაღიან შორს,
 ქარი ბისლეების ქაფს.
 ტუქსავს ღრუტუნა გოჭს —
 თავის ორი თვის დღაჰს.
 მისტის ფოთოლი — სკუპა!
 წვეთი რაფიყე კვლავ —
 კუპ... კაპ... კუპ...
 კაპ... კუპ... კაპ...

მხატვარი
 მანანა მორჩილაძე

საქართველო

ქართული

იაზილ-საქურველი

საქართველო

სურფა შამაშელაძე

ნ სკოტიას ხანგრძლივ განსაკუთრებული ხალხის უთვალავი პრძილა გადახდა გადარჩენისა და თავისი ხალხის შერანოვნებისთვის. მამულს დამკველი ჩვენი წინაპრები საკუთებითა მანძილზე ქმნიდნენ და ხეყვდნენ საბრძოლო იარაღ-საჭურველს, საგვეიარ-სახელებსა და ხმალ-მასხილს, მწიფელ-სიარისა და მუხლახერებს, აბჯარ-ბეჭითარებსა და ჩანჭე-მუხარაღებს, თოქებსა და ქვეშებს.

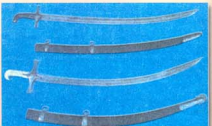
ქართული ისტაგია იარაღის დამზადების ხერხებსა და წესებს, მის საიდუმლოებს თობიდან იობიდან გადაცემდნენ, თანდათან აუჭოობებდნენ და სრულყოფდნენ. ამ დღეებში განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭებოდა ქართული ლითონის ხარისსს, დამკველს ბრინჯაოდას, დამთავრებულს განსაკუთრებული სამკაცის ფოლადით - ჯაგარეწით. ქართულმა გომებს ხომ ღვამაქის შურგზე ერთ-ერთმა პირველებმა გამოიღეს ლითონი და მისგან შრომისა თუ ბრძოლის იარაღი გამოქვდა. შეეკარგა უნა დახსილი ხალხისა გომის სახელი, რომელიც მესმომი სახლობს და ამ საქის ერთ-ერთი პირველდამკვეთი იყო.

თუკი, იარაღი ლითონის გამოდნობამდე არ

სებოდა. მისი შექმნის შუკი თარღის დღეგანათი იმყოფი დღეარული მრავალი საიდუმლოების გამოძღვენ და აღმოსმენ არქეოლოგებისაი არ

შეკვლიათ. რაგომ? ამ მარგეთი მამულის გამო, რომ პირველი იარაღი იყო კვი და კობალი, რომელიც ხელში აიღო „პომო-საბიგნისა“, ანუ ცინიერმა აღამანმა, მოიგურა და შეუკრა მგერს, ხალხისა თუ მგერეთე-მოწინააღმდეგე.

იარაღის შესაქმნელად იყენებდნენ ქვას, ხეს, ძვალს, ველკანურ მინას, ანუ ოსილიანს და სხვა, ყველაზე ხელმისაწვდომ მასალას. პალეოლითისა და ნეოლითის ეპოქის აღამანის მიერ ჩვენი ქვეყნის გერგოლომზე დამზადებულს კაცისა და ოსილიანის დანობი, ისრისაღებრი, მუხისაღებრი აღმუწიწილად ქვის ხალხის აღამანის საღებობსა - საკაცამს, საგვეარღებრი და სხვა შექმნიესა და ნახალხარებია.

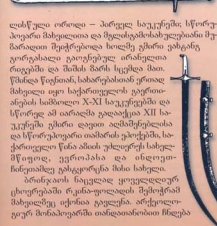
პირველი ლითონი, რომელიც ბუნებამ თვითანაბად სახით მოიპოვებოდა, და რომლისგანაც ჩვენი წინაპრმა იარაღის გამოქვდა დანყო, სპილენძი იყო. მაგრამ სპილენძის რბილი ლითონისა და ამიგომ დიდი მნიშვნელობა ენიჭებოდა კიდევ ერთ მეთებებს - ჩვენი წინაპრები გადმარ სპილენძის კალას ან დარმინანის უსაგებდნენ და სამკაცით გამოირველ ბრინჯაოს ოღებდნენ.

სწორედ ამ ეპოქაში, როცადაც შეგვეი იარაღი ასეთი სრულყოფილი გახდა, განმდა თავიღების საშუალებებიც - ფარი, მუხარაღი, აბჯარი და სხვა.

ნა წინაპრების მუხარაღებამი ბრინჯაოს ეპოქიდან XII-XIII საუკუნეების ჩათვლით. ასეთი „მეგერი“ მახვილი წარუბეა ფარნაგმა ქართულია მოღებეს, გათავსებულა და გააერთიანა სრულად საქართველო; ასეთი იარაღით მუხარაღებდალ გაღვეთა ქართლის მეფე ფარსმანს პართის უკ

მახვილიორღესული

ღესწული ორღი - პირველ საკუნებში; სწორე პოვარი მახვილითა და მღესღებობისაღებობისა მუხარაღით შექმნობოდა ხილმე გზარი ვიგანგე ვორგაბალი ვორგანგურე ორღებლითა ორღებმა და შობის მარს ხეყვდა მათ. წმინდა წყითის, სახარებობისან ვროად მახვილი იყო საქართველოს გაერთიანების ხანობით X-XI საუკუნეებში და სწორედ ამ იარაღს გადაცემდა XII საუკუნეში ერთი დიდი აღამანგებოდას და სწორეპოვარი თამარის ეპოქებში, საქართველო წინა ამის უსღერესი სახელმწიფოთ, ვეროპასა და ისლეთი-ნისეთიმდე ვაგებოვარი მისი სახელი.

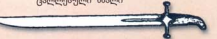
ბრინჯაოს საყვადი ვიყვედიღორ ცხოვრებამი რკანა-ფოლადის მემოქმამ მახვილმეფე ოღბარი ვაგებარი არქეოლოგურ მონაპოვარში თანდათიანობით მხლები

ამრთვად, ახლა ჩვენს უკვე შეგვიღობა იარაღ-საჭურველი დღეავკურეთი სახეობებისა და დამნიშნების მახვილები ეს არის კარი იარაღი, დამკვეთი ორღი და ევრესხისბრძოლი იარაღი.

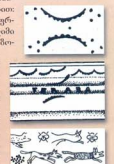
განვითარების ხანგრძლივი და ხანგრძლივი გზა განვილი ქართულმა ხმალმა. მისი პირველსახე მახვილიორღესული, სწორე ფორმის იარაღი, რომელსაც განსაკუთრებული ადვილი ვაგებ ჩვენი წინაპრების მუხარაღებამი ბრინჯაოს ეპოქიდან XII-XIII საუკუნეების ჩათვლით. ასეთი „მეგერი“ მახვილი წარუბეა ფარნაგმა ქართულია მოღებეს, გათავსებულა და გააერთიანა სრულად საქართველო; ასეთი იარაღით მუხარაღებდალ გაღვეთა ქართლის მეფე ფარსმანს პართის უკ

კალღესული ხმალი - ვერსწორი, მუხლე, V-VII საკუნეებშიდამ, ოღნად ვახროლიც, რომელსაც უკრო ცხროსიანი მემოქმამ იყენებდნენ. იმ, ამ ეპოქაში მომზადრა მისი ევოლუცია ანუ განვითარება

კალღესული ხმალი

თარება და თინდიანს ჩამოყალიბებულა ბოლო დრომდე - თეთი XIX საუკუნემდე მემოქმნილი იარაღი ბევრი თქვეზენის-სიოვის ნაერთი სახელებით: ვორად, დავითფურცლი, ფრანგული, მისრული, კალღისი და სხვ. მხოვთა შობის, მოგვერდისა მათგანის ასოქნიარა თქვენი შეგვიღობით ისტაგია დამღს მახვილები თუ ხმალმე დაგანარდა და მამდა განოსახეხე ერთმანეთისადაც მუხარაღებდალ და კბილღელ ნამღესი პორებს ბოლოებში სამ-სამი წურგაღით, იყოღით, რომ ეს სახელოებანი ვორდა. „ვრანგული“ და ფრანგული“ გამოირჩევა ხმლის პირველ ქართული გომების ერთ-ერთი გორგე მის - მღლის ლღესი გამოსახელებით და სხვ მუხლე.

განვითარდა ხმლები, რომლებიც XII-XIV საუკუნიდან საყოველთაოდ იმკვიდრებს ადგულს. მემოქმამ, მოქმამე-მოწინაპრე ხალხებისგანაც ვორგენ ჩვენი წინაპრებმა, ოღნად მისი ხმალი ქართველმე ვაგებობით ვახროლი იყო. აღამანსაგადა ქართული ხმლისპრის ფოლადი, რომელსაც რკანისთან სხეღეს-სხე ნეთიფერების მერგეთა და წროთის საიდუმლოების გამოქვებით ოღებდნენ, ამეგარად მუღელი ქართული ვაგარეწილ ანუ ვაგარი „ღამისკის ფოლადისა“ და „საქანსხული რკინის“ ვგვრდით ოღეა და განთქმული იყო მოველ მხოვლით.

გიორგი მეტრეველი

ნიკოლოზ იოსებიაძე

ნილისნაგება

მასწავლებელმა მანიაძე,
 გამოიძახა გვანია,
 ჰკითხა: „სურვიო, ამ დღით
 ზირი არ დაგეზანია?“
 ტუჩებზე თეთრი გისვია,
 მე მგონი, არაეზანია“.
 სურამ ტირილი დაიწყო,
 — მასწ, ცილი რად დამწამეო,
 ეს არაეზნი, ბატონო,
 ერთი კვირის წინ გჭამეო.

პრინციპალი
ნიკოლოზ იოსებიაძე

ირინა უხვარიძე
ლელა

დღით ადრე გაიღვიძებს,
 ზირს თავისით იზანს ლელა.
 ბეჭი ლექსი დაისწავლა, —
 ბავშვთა ბაღი ასახელა.

დალი მაზიშვილი ქურდბანდა

თხილი იზარა, კაკალიც,
 ჩურჩხელაც, წაბლიც უღვევი,
 რას იფიქრებდა, სფანგს თუ
 წააწვდებოდა სულელი.
 ხან აქეთ ეცა, ხან იქით,
 ეღდით დეცა თავზარი,
 სულ ოხრად დარჩა ბაცაცას,
 წლის ნაზარავი სავ ხალი.

მხატვარი მამაპა ვიკაპა

გაფეთე შენი ხეჯით!

გვესტუმრა შემოდგომა. შემოდგომის ყვავილებით, გაფეთილებული ფოთლებითა და ფანქრის ნათლით მშვენიერი კოლაჟის დამზადება შეიძლება.

აიღე კუთხოვანზღაპირიანი ყვითელი, ვაისფერი ან ოქროსფერი ფანქარი. ფრთხილად ვათალო, რომ კუწუბები არ დაზიანდეს. მუქი ფერის მუჯაოზე ან ქალაღზე დააკარი პლასტილინის პატარა ბურთულა და ირველიე ფრთხილად შემოაწეზე ჯერ ფანქრის ფართო ნათალი, შემდეგ წვრილები, კარგად შეაგსე. შუაგულში პლასტილინის დასამალავად წვრილი, ღამაზი მსივი ჩასვი და აბუთქუნა "ქრიზანთემაც მზადია. აკაციის გამზმარი წვრილი ფოთლები პლასტილინით ირველიე მიმოფანტე.

ფეიქრობ, მოვეწონება შენი ნაკეთობა და საკუთარი ფანტაზიით მრავალ სხვასაც შექმნი. გისურვებ წარმატებას!

თინიკო გორგალიშვილი

შენი კომპიუტერი

მედიკალიზაცია

მარი მეტრეველი

კომპიუტერული რეპოლუცია

უკანასკნელი 30 წლის განმავლობაში კომპიუტერებმა მთლიანად შეცვალა მსოფლიო. კომპიუტერული ტექნიკა სწრაფად ვითარდება და იმდენად დიდ გავლენას ახდენს ყოველდღიურებაზე, რომ ყოფიანობაში კომპიუტერის დაწერვის პროცესს კომპიუტერული რეპოლუცია უწოდებენ.

ინფორმაცია შედის კომპიუტერში

კომპიუტერი ამუშავებს მონაცემებს

კომპიუტერიდან გამოდის გადაამუშავებული ინფორმაცია

აპარატურული და პროგრამული უზრუნველყოფა

აპარატურული უზრუნველყოფა არის მოწყობილობა, რომლისგანაც შედგება კომპიუტერი: მონიტორი, კლავიატურა, დისკ-შეყვანი, პროცესორი და სხვ.

პროგრამა — ეს არის ინსტრუქციების თანამიმდევრობა რაღაც გარკვეული ამოცანის ამოსახსნელად. პროგრამების ერთობლიობას პროგრამული უზრუნველყოფა ეწოდება.

არსებობს ორი სახის პროგრამა: სისტემური და გამოყენებითი. სისტემური პროგრამები კომპიუტრის მუშაობას უზრუნველყოფს, ხოლო გამოყენებით პროგრამებს მომხმარებლის ტექსტების გასაფორმებლად, ბელადტრული ან სხვა სახის ინფორმაციის გადასამუშავებლად იყენებენ.

რა არის კომპიუტერი

კომპიუტერი — ეს არის მანქანა, რომელიც იღებს ინფორმაციას, ამუშავებს მას და გაჟანგებს შედეგს. მონაცემები კომპიუტერში რიცხვების, ასოების, გამოსახულების ან ბგერის სახით შედის. კომპიუტერი კი უმოწყლეს დროში უზარმაზარი მოცულობის ინფორმაციას გადაამუშავებს.

- 1 მონიტორი
- 2 კლავიატურა
- 3 სისტემური ბლოკი ანუ პროცესორი
- 4 თავი (მაუსი)
- 5 პრინტერი

მინიატურული პერსონალური კომპიუტერი.

IBM PC (personal computer) პირველად 1981 წელს გამოშვდა კომპანია შიმ-მა. მალე სხვა კომპანიებმაც დაიწყეს მსგავსი კომპიუტერების გამოშვება. მსგავსი ნიშნავს, რომ ისინი ისევე არიან აწყობილნი, როგორც იგი დღე-ემ-ის კომპიუტერები, და იყენებენ იმავე პროგრამებს.

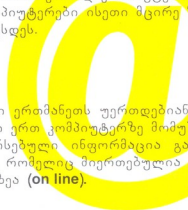
კომპიუტერის ტიპები

ჩვენ ძირითადად ვისაუბრებთ პერსონალურ კომპიუტერებზე (პს). პს არის მცირე ზომის კომპიუტერი, რომელიც ინდივიდუალური მოხმარებისთვის გამოიყენება. პს შეიძლება განსხვავდებოდეს ერთმანეთისაგან, მაგრამ კომპონენტები, რომლებსგანაც შედგება კომპიუტერი, ყოველთვის ერთი და იგივეა. თუ სახლში ან სკოლაში გაცივთ თანამედროვე კომპიუტერი, ეს, როგორც ნების, პერსონალური კომპიუტერია.

ტექნიკის განვითარებასთან ერთად კომპიუტერის მომები სულ უფრო მცირდება. უახლესი კომპიუტერები ისეთი მცირე ზომისაა, რომ ხელისგულზე შეიძლება მოთავსდეს.

კომპიუტერები ერთმანეთს უერთდებიან ქსელის საშუალებით. ქსელის მეშვეობით ერთ კომპიუტერზე მიამუშავს შეუძლია მეორე კომპიუტერში არსებულ ინფორმაცია გამოიყენოს. ნებისმიერ მოწყობილობაზე, რომელიც მიერთებულია კომპიუტერთან, ამბობენ, რომ ის ხაზზეა (on line).

„დილის“ საჭაქოშაკო კლასები

ივლისის ხელმძღვანელი
ინელირა ჟივციხაძე

ჭადრაკი უძველესი თამაშია. იგი ინდოეთში გამოიგონეს ჩვენი წელთაღრიცხვის პირველ საუკუნეში. მაშინ ამ თამაშს ჩატურანგას (თხზთა თამაში) უწოდებდნენ, რადგან საჭადრაკო დაფაზე ოთხი მონაწილე „იბრძოდა“ – ორი ორის წინააღმდეგ („წითლები და თეთრები“ ებრძოდნენ „შავებსა და მწვანებს“). 64 უჯრად დაყოფილი დაფა ერთი ფერისა იყო. დაფის კუთხეებში განლაგებდნენ ოთხი სხვადასხვა ფერის ჯარის მებრძოლების – მეფის, ეტლის, კუს, მხედრის და რამდენიმე პაიკის შემადგენლობით (ეს ფიგურები იმდროინდელი ინდური ჯარის ნაწილებს საბრძოლო ეტლების, სპილენძის, ცხენოსნების და ქვეითი ჯარისკაცების პროტოტიპებია). თამაშს მიზანი მხოლოდ მოწინააღმდეგის ფიგურების განადგურება იყო. თამაშობდნენ საგანგებო კამათლების აგდებით, რომლის გვერდებზე ამოტვიფრული წერტილებიც უკარნახებდა მოთამაშეს, რომელი ფიგურით უნდა გაკეთებულიყო სვლა. ამიტომ თამაში უფრო აზარტული იყო, ვიდრე ინტელექტუალური.

დროთა განმავლობაში აზარტული ჩატურანგა შეცვალა შატრანჯამ ორი მოთამაშისთვის. იმ დროს გამოჩნდა დაფაზე ახალი ფიგურა – ლაზიერი და თამაში თანამედროვე ჭადრაკს დაემსგავსა.

IX საუკუნეში შატრანჯა არაბმა დამპყრობლებმა ესპანეთსა და იტალიაში შეიტანეს, ორი საუკუნის შემდეგ თამაში მიწის ევროპაში გავრცელდა. საბოლოო სახე ჭადრაკმა XVIII საუკუნეში მიიღო. ბოლო ორასი წლის განმავლობაში თამაშის წესები არ შეცვლულა, განვითარდა მხოლოდ თეორია.

საქართველოში ჭადრაკი ცნობილი იყო დაახლოებით VI-VII სს-ში.

ჭაქოშაკოს დაფა და ფიგურები

ჭადრაკში ერთმანეთს ეპაექრება ორი მოთამაშე, რომელ-ბიც ბრძოლის დროს მეტოქეებად ითვლებიან. მოთამაშე შეიძლება იყოს, როგორც ადამიანი, ისე კომპიუტერი.

ჭადრაკს თამაშობენ დაფაზე, რომელიც შედგება 64 პატარა კვადრატისაგან (უჯრისაგან). აქედან ნახევარი (32) თეთრია, ნახევარი (32) შავი.

დაფა უნდა დაიდგას ისე, რომ თეთრი კუთხური უჯრა იყოს მოთამაშის მარჯვნივ. დაფის ორივე მხარეს ლავდება თექვსმეტ-თექვსმეტი ფიგურა, ისე, როგორც დიაგრამაზეა ნაჩვენები.

ბრძოლის წინ ფიგურების განლაგებას საწყისი მდგომარეობაჲ ჰქვია.

თამაშს თმთრეპი იწყებან.

მეფე

ლაზიერი

კუ

მხედარი

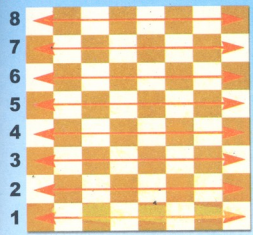
ეტლი

პაიკი

ჭადრაკის დაფა შედგება სამბოძოლო რიგებისაგან, რომლებზეც ფიგურები გადაადგილდებიან. გვერდულად განლაგებულ უჯრატთა რიგს ჰორიზონტალური ხაზი ანუ **ჰორიზონტალური** ჰქვია.

ჰორიზონტალი რვა უჯრისაგან შედგება, აქედან ოთხი თეთრია, ოთხი – შავი. ჰორიზონტალი რვაა და არაბული ციფრებით აღინიშნება: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.

ბასსოვლი: თამაშის დასაწყისში ლელ და მე-2 ჰორიზონტალზე თეთრი მებრძოლები განლაგდება, ხოლო მე-7 და მე-8 ჰორიზონტალზე – შავები.

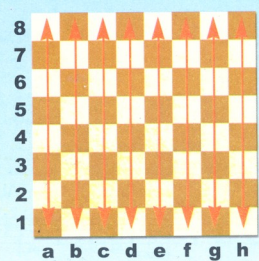
თეთრი მეფე შავ უჯრაზე დგება, ლაზიერი – თეთრზე, შავების მეფე – თეთრ უჯრაზე, ლაზიერი – შავზე. ასე რომ, ლაზიერს თავისი ფერის უჯრა უყვარს, მეფეს – საწინააღმდეგო.

ორ მოთამაშეს შორის განლაგებულ უჯრატთა რიგს ვერტიკალური ხაზი, ანუ **ვერტიკალური** ჰქვია.

ვერტიკალები აღინიშნება ლათინური ანბანის ასოებით.

საჭადრაკო დაფის ნახევარს, რომელიც **A, B, C, D** ვერტიკალებს უკავია, ლაზიერის ფლაგის (ფრთა) ჰქვია.

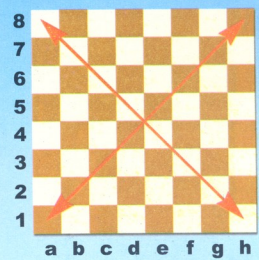
E, F, G, H ვერტიკალებისაგან შედგება მეფის ფლაგის (ფრთა).

საჭადრაკო დაფის ყველა უჯრას თავისი სახელი აქვს. ისინი განისაზღვრება ვერტიკალური და ჰორიზონტალური ხაზების გადაკვეთის ადგილის მიხედვით.

უჯრის დასახელებისას ჯერ ვალობთ ვერტიკალის სახელს, შემდეგ – ჰორიზონტალისას.

კუთხის წვერებით დაკავშირებულ ერთი ფერის უჯრატთა რიგს დიაგონალური ხაზი ანუ **დიაგონალური** ჰქვია.

დიაგონალს, რომელიც თეთრი უჯრებისაგან შედგება, თეთრუჯრისგან დიაგონალი ეწოდება, ხოლო შავი უჯრებისაგან შედგენილს – შავუჯრისგან დიაგონალი.

დაფის შუაგულ ნაწილს, რომელიც **E4, E5, D4, D5** უჯრებისაგან შედგება, **ცენტრი** ჰქვია. მას დიდი მნიშვნელობა ენიჭება საჭადრაკო ბრძოლის დროს.

ჩვენ უკვე დაფის ყველა უჯრას გავეცანით. ახლა ვისწავლოთ, როგორ უნდა დავასახელოთ ამა თუ იმ პაიკის ან ფიგურის მდებარეობა ჭადრაკის დაფაზე.

ბასსოვლი:

დაფაზე ფიგურის მდებარეობის დასახელების დროს პირველად მებრძოლის სახელს ვამბობთ, შემდეგ კი – უჯრისას. (პაიკი **c4**, მხელარი **e5**).

მემდეგ გაკვეთილზე ფიგურის სვლებს შეგასწავლით

გაკვეთილი მოამზადა ალექსანდრე არსენიძემ

სამარჯიშო:

დასვით ნიშანი „X“ მემდეგ უჯრებზე:

a1, b3, c2, a4,

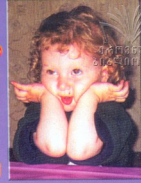
d4, b8, c7, d8, h2, g3, f1, h5, g8, f4, e6.

მსატყარი თვა მიქაია

“კიროპანი”

საქართველო

დეა შაითირივილი

რატომ არის წელიწადში 365 დღე?

ეგვიპტური მითოლოგით, ქოსის დამარცხებაში, წესრიგის დამყარებასა და სამყაროს შექმნაში **რასთან** (მზის ღმერთი) და სხვა ღვთაებებთან ერთად მონაწილეობდა რას ქალიშვილი **მაბტი** - ჭეშმარიტებისა და წესრიგის ქალღმერთი.

მაატმა შექმნა წელიწადის დროები. მან დრო სამ ნაწილად დაყო, ხოლო თითოეული ნაწილი - თვეებად. ყოველ ნაწილში ოთხი თვე შედიოდა. თვე ოცდაათი დღისაგან შედგებოდა. სულ წელიწადში 360 დღე-ღამე იყო. დღეღამეს თანაბრად ინაწილებდნენ დღისა და ღამის მნათობები - მზე და მთვარე.

ასე რომ, მზისა და მთვარის წელიწადი თანაბარი ვახლდათ.

დროის წესრიგის დამკველად მაატმა მთვარე განაწესა.

ერთხელ ცის ქალღმერთმა **ნუტამ** სამყაროს მპყრობელი რა განარსხა. რამ საშინელი სასჯელი გამოუტანა ქალღმერთს: ამიერიდან უკუნისამდე ვწყველი სამას სამოცივე დღეს, რათა ვერც ერთ დღეს ვერ შეძლო შვილის შობა. უნაყოფობისთვის გაწირული ქალღმერთი სასოწარკვეთილებამ მოიკცა. მას ვერავითარი ძალა ვერ დაიხსნოდა ამ სასტიკი განაჩენისგან.

დამწუხრებულ ნუტს ანაზად ვიდაცის მშვიდი და ოდნავ ირონიული ჩურჩული ჩაესმა: სასჯელისგან დამსხნელი ძალა, მართალია, არ არსებობს, მაგრამ არის ეშმაკობა. იცოდე, ჭკუა-გონება უფრო ძლიერია, ვიდრე ძალა. ამაში მალე დარწმუნდები. ეს ქალღმერთის ზურგს უკან მდგომი მაატის მეუღლის, სიბრძნის ღვთაების **ორტიის** სიტყვები იყო.

თოტმა ეს თქვა და მთვარესთან გაფრინდა. მარტოობით გატანჯულ მთვარეს სტუმრის დანახვა

ძალიან გაუხარდა. თოტმა მას ღმერთების საუფლოს ამბები მოუთხრო და ბოლოს ნაძღვეზე შაშის თამაში შესთავაზა.

- თუ წააგებ, - უთხრა თოტმა მთვარეს, - წლის ყოველი დღიდან სულ მცირე ნაწილი უნდა დამითმო.

- არ შემიძლია, - უპასუხა მთვარემ, - მე დროის მცველი ვარ და უფლება არა მაქვს სამას სამოცს თუნდაც ერთი დღე გამოვკალო.

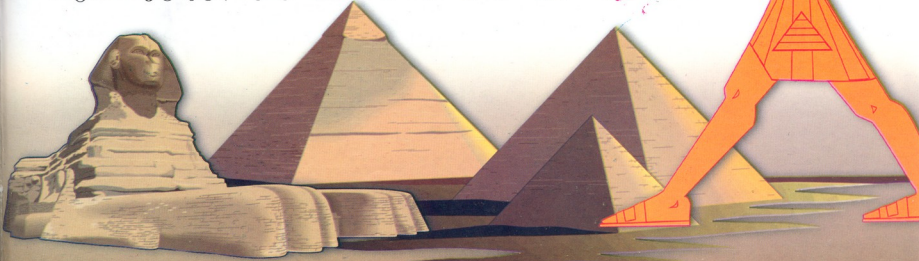
- ერთი დღე არ მინდა. მე მხოლოდ ყოველი დღის უმნიშვნელო ნაწილს ვთხოვ... თუმცა, როგორც გეჩუბოს.

თოტი წამოდგა და ვითომ წასასვლელად გაემზავრა. მთვარე წამოხტა. შეევედრა, ცოტა კიდევ დარჩიო. ბოლოს და ბოლოს სტუმარს დათანხმდა და თამაშიც წააგო.

გაირკვა, რომ მთვარის წაგებული ყოველი დღის უმნიშვნელო ნაწილი, მთლიანობაში ხუთ დღეს შეადგენდა. მთვარეს ამიერიდან 360-ის ნაცვლად 355 დღე რჩებოდა.

თოტი ღმერთების საბრძანისს დაუბრუნდა. მზის ღმერთის რისხვა რომ აცილებინა, ადგა და მოგებული ხუთი დღე მზეს უსახსოვრა. ასე რომ, მზის წელიწადმა 365 დღე შეადგინა.

ყველაზე მთავარი კი ისაა, რომ მზის წელიწადის ამ ხუთ დღეზე რას წყველა არ ვრცელდება. თოტმა ნუტი უშვილობისგან იხსნა. იმ ხუთი დღის პირველსავე დღეს ცის ქალღმერთმა ეგვიპტური მითოლოგიის ყველაზე მნიშვნელოვანი ღმერთი - ოსირისი შვა. შემდგომ დღეებში მან სხვა ღმერთები და ქალღმერთებიც მოუვლინა ქვეყნიერებას.

ვილოცავთ ასაკო 2002 წელს!

მარიამ
დანელია

ლალი
თვალაძე

ვოგა
ციმაკურიძე

თენგი
ხრუსტალი

გიორგი
ღვინია

მარიამ
ხრუსტალი

მარიამ
გუჯაბიძე

აანა
გინეილია

თეკლა
ცოხაია

ვიდეოსტუდია „ალმასი“ გთავაზობთ ოთხ ახალ მულტიმედია-კაციურ ფილმს ქართულ ენაზე, ლიცენზირებულ კასეტებზე, ასევე ფილმებს ორიგინალის ენაზე (ინგლისურად, გერმანულად, ფრანგულად და ა.შ.).

ღამაგზაში იწვევთ იწვევთ იწვევთ იწვევთ: 935 615

სანდრო
ჩახლაძე

ლუკა
ჯალაღონია